

Skattedirektoratet
Rettsavdelingen, avgift
Skatteetaten.no
Firmapost@skatteetaten.no

Oslo, 14.februar 2019

Deres ref. 2016/22142

Vår ref. PBO

SVAR PÅ HØRINGSBREV MED FORSLAG OM INNFORING AV MERVERDIAVGIFTSFRITAK FOR ELEKTRONISKE PUBLIKASJONER

1. Innledning og oppsummering

Det vises til brev av 19. desember 2018 fra Skattedirektoratet, med forslag om innføring av merverdiavgiftsfritak for elektroniske tidsskrifter og bøker, samt forslag om endring av gjeldende fritak for elektroniske nyhetstjenester, med tilhørende justering i forskrift.

Frist for innsending av høringssvar er satt til 15. februar 2019.

Fagpressen inngir med dette høringssvar til forslaget for den del som gjelder innføring av merverdiavgiftsfritak for elektroniske tidsskrift.

Forslaget, slik det foreligger, inneholder store svakheter, som vi vil kommentere nærmere nedenfor. Skattedirektoratet legger blant annet til grunn at en forutsetning for digitalt fritak, er at tidsskriftet også finnes i trykket utgave. I vårt felles brev med MBL til Skattedirektoratet 5. september 2018, gjorde vi grundig rede for hvorfor vi mener et slikt forslag er feil. At direktoratet har moderert kravet om at det ikke trenger å være en pdf utgave av tidsskriftet, bøter ikke på dette. Vår anmodning om å utvide gjeldende merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester i mval. § 6-2, og vår redegjørelse for hvordan det kan gjøres, fastholdes følgelig. Forslaget viser at Skattedirektoratet og Finansdepartementet ikke innser nisjemedienes rolle og betydning for den generelle nyhetsformidlingen i samfunnet. Alle de stor norske mediene som i dag er dekket av mva-fritaket for elektroniske nyhetstjenester, benytter seg av våre medlemmers dyptgående artikler og nyhetsstoff. Det fremstår derfor som dypt urimelig at de ikke skal ha de samme mva-fordelene som de store mediehusene.

Dersom forslaget vedtas vil fritaket få liten, om noen, realitet eller verdi for nisjemediene.

Loverket har hengt etter medieutviklingen i lang tid, og dette er en mulighet til å rette det opp. Dersom tanken er å følge opp Stortingets intensjon om å stimulere til innovasjon og nyskaping, må det gjøres endringer i de avgrensningsvilkårene som er foreslått i de nye forskriftsbestemmelsene.

Fagpressen er dessuten mot at samleabonnementer skal få en avgiftsmessig særbehandling som er i disfavør av dem som rammes.

2. Et fritak for elektroniske tidsskrifter må knyttes opp til gjeldende fritak for elektroniske nyhetstjenester

Fagpressen reagerer som nevnt på at Skattedirektoratet fastholder at et fritak for elektroniske tidsskrift knyttes opp mot gjeldende fritak for tidsskrifter i trykket utgave, jf. mval. § 6-3, og at det ikke knyttes opp mot gjeldende fritak for elektroniske nyhetstjenester.

Forslaget innebærer en desavuering av nisjemedienes rolle som seriøse og vesentlige nyhetsformidlere. At dybdejournalistikken vernes om, er en helt nødvendig forutsetning for å opprettholde en fri og uavhengig presse, den er selve kjernen i ytringsfriheten og vårt demokrati. At tidsskrifter defineres bort som formidlere av nyhetstjenester i forslaget til ny forskriftsbestemmelse (FMVA) § 6-4-1 bokstav a), oppleves som en manglende forståelse av våre medlemmers rolle som viktige aktører og premissleverandører i samfunnsdebatten. Det stenger også for nyetableringer utenfor de store medieaktører, noe vi mener er helt nødvendig for å sikre at vi har en nyhetsbransje som er variert, og åpner for mangfold og innovasjon.

Stortinget har av det vi opplever at er av samme grunn, i sine innspill til regjeringen uttrykt et tydelig ønske om å likestille ulike medier og nyhetsformidlere, og har i flere runder anmodet regjeringen om å ta tak i dette, jf. bl.a. Stortingets anmodningsvedtak 4. desember 2017. Det forslaget som nå er lagt fram, kan etter vårt syn vanskelig hevdes å være et svar på, eller en imøtekommelse, av dette ønsket.

Vårt primære innspill er følgelig det samme som tidligere er anført, at et fritak for det som i dag oppfattes som digitale utgaver av tidsskrift, innlemmes i eksisterende fritak for elektroniske nyhetstjenester, jf. mval. § 6-2 og FMVA §§ 6-2-1.

Denne løsningen ble som kjent allerede presentert fra MBL og Fagpressen i et felles brev til direktoratet 5. september 2018. Det ble da gjort grundig rede for hvorfor et fritak for elektroniske utgaver av et tidsskrift ikke bør knyttes til dagens fritak for papir i mval. § 6-3. Videre ble det gjort grundig rede for hvordan det i stedet kan knyttes opp mot fritaket for digitale nyhetstjenester i mval. § 6-2, også avgrensningsmessig.

Vi finner det sterkt beklagelig at en slik løsning, som er den mest logisk nærliggende, ikke synes vurdert av direktoratet, og etterlyser en forklaring på dette.

Vårt brev av 5. september 2018 vedlegges på denne bakgrunn dette høringssvaret, og vi ber om at det i sin helhet behandles som del av vårt høringssvar.

3. Et fritak for elektroniske tidsskrift kan ikke være betinget av at tidsskriftet finnes i trykket utgave

Fagpressen reagerer videre med skuffelse på at Skattedirektoratet har som tilnærming at et fritak for elektroniske tidsskrifter, skal være betinget av at tidsskriftet også må finnes i trykket utgave. Vi kan ikke se på hvilken måte et slik forslag samsvarer med Granavolden-erklæringens utgangspunkt for mediepolitikken mv.:

«Mediepolitikken skal stimulere til innovasjon og nyskapning, og samtidig opprettholde den frie pressens tradisjoner og grunnverdier i en ny tid.»

Et forslag om å begrense et merverdiavgiftsfritak til elektroniske utgaver av trykte tidsskrift, er alt annet enn framtidsrettet og vil neppe stimulere til innovasjon og nyskapning som proklamert. Tvert i mot vil det føre til at innholdsprodusenter og utgivere av nyhetstjenester tvinges til å holde fast ved, alternativt (gjen-)innføre, foreldede og ressurskrevende produksjonsmetoder som på de aller fleste områder i samfunnet hører fortiden til. Vi tror ikke at dette er hva Stortinget ønsker. Videre favoriserer det de store og etablerte mediehusene mens små, innovative, nyetableringer, holdes utenfor.

4. Definisjonen av hva som er et elektronisk tidsskrift må endres

Som nevnt innledningsvis, gir for ethvert tilfelle den foreslåtte definisjonen av hva som skal regnes som et elektronisk tidsskrift, liten mening. Definisjonen må derfor endres om fritaket skal ha et reelt innhold for bransjen.

Direktoratet uttaler følgende:

«Det er ikkje ønskeleg å avgrense eit fritak for elektroniske tidsskrift til å berre gjelde pdf-filer av den trykte utgåva, og direktoratet føreslår ikkje å ta inn ei slik avgrensing. Den elektroniske utgåva treng ikkje å vere identisk med det trykte tidsskriftet så lenge det kan seiast å vere same tidsskrift. Forslaget set difor som vilkår at den elektroniske utgåva nyttar same varemerke, har same utgjevar og ansvarlige redaktør som det trykte tidsskriftet, sjå forslag til ny meirverdiavgiftsforskrift § 6-4-1 første ledd bokstav d.»

Det som her sies er et utgangspunkt som Fagpressen mener en kan forholde seg til. Problemet er enkelte av de vilkårene som er satt i forslaget til ny forskriftsbestemmelse § 6-4-1, for at et elektronisk tidsskrift skal kunne regnes som «samme» tidsskrift som et trykket.

Som nevnt ovenfor mener vi for ethvert tilfelle at det er uakseptabelt at Fagpressens medlemmer og nisjemedier generelt defineres bort som nyhetsformidlere, jf. bestemmelsens bokstav a). Vi forventer derfor at denne tas ut. Videre har vi innvendinger til noen av de andre vilkårene, som vil bli kommentert i det følgende.

Vilkåret om samme utgivelsesplan må utgå

I tillegg til at en elektronisk utgave av et tidsskrift må ha samme varemerke, utgiver og ansvarlig redaktør, foreslår direktoratet at det settes som vilkår at den elektroniske utgaven

har «*same utgjevingsplan*» som det trykte tidsskriftet. Vilkåret er tatt inn i § 6-4-1 første ledd bokstav d.

Dette er et vilkår som vitner om liten innsikt i, eller forståelse for, hvordan et elektronisk medium fungerer. Vi ser samtidig at direktoratet også stiller som vilkår at utgivelsen må skje etter en «fast utgivelsesplan» og være nummerert som «ledd i en ikke tidsbegrenset rekke». Vilkåret om en fast utgivelsesplan begrunnes med behovet for en avgrensning mot bruk av sosiale medier til å informere eksempelvis medlemmer om aktiviteter eller hendinger. Samtidig uttrykker direktoratet tvil om disse vilkårene vil vanskeliggjøre bruken av enkelte aktuelle eller framtidige plattformer og distribusjonsteknologi, og ber om høringsinstansenes syn på dette.

Det er etter Fagpressens syn ikke kravet om en fast utgivelsesplan som er problematisk. De fleste utgivere opererer etter en plan når det gjelder elektronisk publisering av nyheter, og en systematisering av denne bør være overkommelig.

Derimot vil det være det samme som å kneble en elektronisk utgave av et tidsskrift, å kreve at det skal ha samme utgivelsesplan som den trykte utgaven. Et elektronisk tidsskrift vil, som andre elektroniske nyhetsmedier, være et levende medium som kjennetegnes av hyppige oppdateringer og tilsig av nyhetsstoff. En tilsvarende (re-)distribusjon av løpende oppdaterte trykte utgaver, ville aldri kunnet la seg gjennomføre. En faktisk sammenlikning og avgiftsmessig likestilling på dette punkt, hindrer en elektronisk utgave av et tidsskrift, i å operere etter det som kjennetegner det som medium, og blir derfor meningsløs.

Et slikt krav vil medføre at eksempelvis Kommunal Rapport ikke skal kunne publisere en nasjonal nyhet digitalt innimellom publiseringen av det trykte tidsskriftet, kun fordi det vil frata publikasjonen avgiftsfritaket. Tilsvarende tvinges man tilsynelatende til å ta et opphold i elektronisk publisering i periodene det ikke utgis trykte utgaver.

Som eksempel på et tidsskrift som fortsatt finnes både i trykket og digital utgave, kan også The Economist nevnes. Dette er verdens kanskje mest velrenommerte magasin innen økonomi og politikk. De har videreutviklet sitt digitale tilbud til å være noe langt mer enn bare en kopi av tidsskriftet. Det fratar likevel ikke den elektroniske publikasjonen karakteren av å være en «nettutgave» av The Economist, med en åpenbar tilhørighet til den trykte versjonen. Det er liten tvil om at det fortsatt er The Economist en leser. Å kreve at de to utgavene skulle operere med samme utgivelsesplan, ville ikke gitt mening.

Fagpressen mener på denne bakgrunn at kravet om at man opererer under samme varemerke, med samme utgiver og samme ansvarlige redaktør, sammen med krav om en fast utgivelsesplan, er vilkår som til sammen gir en tilstrekkelig ramme for hva som er å anse som «samme» tidsskrift.

Det må åpnes for noe bruk av levende bilder, lenker mv.

Videre har Skattedirektoratet i sitt forslag til definisjon av elektronisk tidsskrift foreslått at det skal bestå av «dokumentfiler med tekst og stillbilder». Dette begrunnes med at det i størst mulig grad skal samsvare med fritaket for trykte tidsskrift. Bruk av lyd og film skal

derfor gjøre at man faller utenfor fritaket. Direktoratet ber samtidig spesifikt om høringsinstansenes syn.

Fagpressen mener det er et helt nødvendig at et slikt vilkår om bruk av stillbilder, og en kategorisk utelukkelse av bruk av levende bilder, må utgå. Et slik krav er i grunnleggende strid med hvordan både mediebransjen og det enkelte elektroniske medium opererer. Som nevnt ovenfor, sier direktoratet selv uttrykkelig at det ikke stilles krav om at den elektroniske utgaven må være en pdf-utgave av en trykket versjon for å være mva-fritatt. Med en begrensning til bruk av bare stillbilder, er man imidlertid likevel der at det i praksis kun er en pdf-utgave av et trykket tidsskrift som fritas.

Målinger utført av TNS (Gallup), sist utført gjennom Forbruker og Media 18/2, viser at pdf og e-avis som publiseringsform er i sterk tilbakegang. Av 11 600 000 lesertilfeller fordelt på 158 norske aviser, er kun 219 000, det vil si kun 1,9% lesertilfeller er av en pdf eller e-avis.¹ Dette er med andre ord formater som ikke er aktuelle, verken for lesere eller publisister. De befinner seg av den grunn også helt på utsiden av annonsemarkedene. At innføringen av et avgiftsfritak i realiteten låses til et slikt format vil derfor ikke ha noen effekt for noen, uavhengig av om du er leser eller publisist.

På samme måte som andre digitale nyhetspublisister, må utgivere av tidsskrift også kunne benytte levende bilder til illustrasjon av sine nyheter. En bruk av «stillbilder» gir liten mening for et digitalt medium, og fratrar det hele dets karakter og måte å fortelle nyheter på. De begrensninger som ligger i trykte utgaver, finnes nær sagt ikke på en digital plattform, og det er nettopp det som gjør den innovativ og framtidsrettet. Det gir derfor ingen mening at man tvinger en digital utgivelse av et tidsskrift å være identisk med den trykte, for å være mva-fritatt.

Betyr begrepet «stillbilder» dessuten at bruk av tegninger og dynamisk grafikk gjør at en elektronisk publikasjon skal diskvalifisere for merverdiavgiftsfritak?

Vi mener derfor at kravet om bruk av stillbilder må utgå. Alternativt foreslås det at det erstattes med «*kortere innslag av levende bilder som illustrerer eller er av relevans for publikasjonens øvrige innhold*». Det vil gjøre at bruk av film eller dokumentar mv som selvstendige innholdsberere, utelukkes.

Hva Skattedirektoratet legger i «dokumentfil» er også uklart. En moderne digital publikasjon består av et utall forskjellige teknologier og tjenester, som henter informasjon fra mange ulike steder, og presenterer det for brukeren som et komplett digitalt produkt. Det er imidlertid ingen enhetlig eller enkeltstående dokumentfil som ligger bak.

Det er også en rekke teknikker som kan brukes digitalt for å fremstille grafikk på en visuell måte, eksempelvis javascript-biblioteker der man kan klikke på grafikken for å få mer informasjon. Videre kjennetegnes digitale nyhetsmedier av å dele informasjon gjennom lenker. Det vil være helt meningsløst om tidsskrifter alene fratras disse mulighetene, fordi lenking fratrar dem et mva-fritak ved utgivelsen. Det er i direkte strid med den

---

¹ Kilde: TNS, Forbruker og media 2018/2

likebehandlingen Stortinget har gitt uttrykk for at de ønsker mellom ulike nyhetsformidlere og journalistiske plattformer.

Det skal i relasjon til denne delen av Skattedirektoratets forslag også vises til et forslag nylig lagt frem av det svenske Finansdepartementet (Fi2018/03828/S2), som gjelder spørsmål om tilsvarende avgrensning etter svensk mva-lov i forbindelse med innføring av lav mva-sats på elektroniske publikasjoner. Av Promemoraens kapittel 4 fremgår bl.a. følgende:

«Att även produkter som tilhandahålls på eletronsik väg ska omfattas av den reducerade skattesatsen kommer att ge upphov til frågeställningar om avgräsningen som till stor del beror på att ett tilhandahållande på elektronisk väg möjliggör att produkten får ett annat och i många fall betydligt större användningsområde jämfört med en motsvarande produkt som tilhandahållas på en fysisk bärare. Tilhandahållande av produkter på elektronisk väg utgör, til skillnad från tilhandahållande av en tryckt produkt, tilhandahållande av tjänster. Dette innebär att produktens fysiska egenskaper inte kan användas vid avgränsningen av tillämpningsområdet. Av görande för om ett visst tilhandahållande ska omfattas av den nya bestämmelsen bör därför vara tjänstens innehåll, funktion och användningsområde. Det framgår även av mervardeskattedirektivet att de publikationer som ska omfattas av den reducerade skattesatsen inte får bestå helt eller huvudsakligen av videoinnhåll, hörbar musik eller reklam. För att en produkt som tilhandahålls på eletronisk väg skal omfattas av den nye bestämmelsen bör därför dess användningsområde vara huvudsakligen detsamma som för en motsvarande tryckt produkt. Produkter som kombineras med andra tjter, och som därigenom får ett annat eller betydlig större användningsområde, uppvisar skillnader som inte huvudsaklihen följer av att tilhandahållandet sker på elektronisk väg. De bör ärför inte ,fattas av den reducerade skattesatsen.»

På denne bakgrunn er det foreslått følgende avgrensning i den svenske mva-lovens kapittel 7 § 1, tredje ledd nytt punkt 5:

«omsättning av sådana produkter [inklusive tidsskrift - vår tilføyelse] som avses i 1-4, om de

- a) tilhandahålls på elektronisk väg,*
- b) inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam, och*
- c) inte helt eller huvudsakligen består av rörlig bild eller hörbar musik.*

Av dette fremgår at svenske myndigheter viser forståelse for hva som kjennetegner henholdsvis trykte og elektroniske publikasjoner, og at forskjellene må hensyntas ved lovgivningen.

I den grad det skal være begrensninger i bruken av lyd og levende bilder på et elektronisk medium, for at det skal kunne kvalifisere som et mva-fritatt elektronisk tidsskrift, mener vi at også norsk lovgivning bør se hen til en tilsvarende avgrensning, og uansett ikke legge en strengere tilnærming til grunn. Vårt mva-regelverk er allerede flere andre steder basert på hovedsaklighetsvurderinger, og vi kan ikke se hvorfor en slik tilnærming ikke skulle være praktikabel også her.

Fritaket ikke kun knyttet til siste ledd

Skattedirektoratet viser ellers til at fritaket for trykte utgaver av tidsskrift er begrenset til siste ledd og at fritaket for elektroniske utgaver bør begrenses tilsvarende.

En begrensning av fritaket til siste ledd har i praksis skapt utfordringer for enkelte trykte utgivelser. Det gjelder eksempelvis foreninger som har valgt å gå sammen om investeringer knyttet til produksjon og utgivelse av sine tidsskrift, for på den måten å spare kostnader. Dersom dette legges i en egen juridisk enhet utfordres fritaket, og skaper problemer for foreninger som ikke er mva-pliktige og følgelig heller ikke har fradragsrett for mva på produksjonskostnadene. Det foreligger sprikende uttalelser fra skatteetaten på spørsmålet om hvordan «siste ledd» skal forstås i denne sammenheng, og spørsmålet er så vidt Fagpressen vet ikke endelig avklart.

For å unngå tilsvarende problematikk knyttet til digitale utgivelser, mener vi at fritaket ikke skal begrenses til siste ledd. Merverdiavgiftsregelverket er ment skulle virke nøytralt. Det skal derfor heller ikke være til hinder for at utgivere slår seg sammen om produksjon mv av nyhetsinnhold mv. i en egen enhet, for på denne måten å holde kostnadene nede for hver av utgivelsene som beskrevet.

Øvrige merknader

Av øvrige merknader mener vi som nevnt innledningsvis at bokstav a i forslaget til § 6-4-1 i forskriften, må fjernes. Alternativt må det som et minimum endres til «*ikke er en elektronisk nyhetstjeneste som definert i merverdiavgiftslovens § 6-2*». At våre medlemmers publikasjoner ikke vurderes som nyhetstjenester, er som innledningsvis nevnt ikke bare galt, men oppleves som direkte krenkende. At deres arbeid ikke defineres som nyhetstjenester er kun i avgiftssammenheng, og vi forventer derfor at dette også framgår direkte av regelverket.

5. Ingen ønsker om en avgiftsmessig særordning for samleabonnementer

Skattedirektoratet foreslår i sitt høringsbrev at ved omsetning av flere elektroniske publikasjoner i et samleabonnement, så skal eventuell avgiftsplikt for en av publikasjonene, «smitte over» på de øvrige. Forslaget innebærer en særordning, da utgiver/selger av slike abonnement ellers har krav på delvis mva-fritak. Direktoratet viser til at forslaget vil føre til en forenkling i saksbehandlingen for offentlige virksomheter, og for de næringsdrivende som kjøper slike abonnement fra utlandet og vil ha plikt til å beregne mva ved snudd avregning.

Fagpressen går i mot forslaget da det innebærer at det fritaket som nå endelig foreslås for elektroniske utgaver av tidsskrift, med dette innsnevres kun begrunnet i salgsmåte. Vårt svar til Skattedirektoratet om dette er ønskelig, er følgelig et klart nei. Våre medlemmer er allerede godt kjent med avgrensninger som merverdiavgiftsregelverket byr på i dag, og vi tviler på at håndteringen av hva som er avgiftspliktig og hva som er fritatt i et samleabonnement, vil være så vidt ressurskrevende at det er verdt å ofre det avgiftsfritaket vi i flere år har kjempet for å få.

Avslutningsvis ønsker Fagpressen å være tydelige på at vi gjerne går i en videre dialog, eventuelt stiller i møte med direktoratet, for å diskutere den nærmere utformingen av avgiftsfritaket for nisjemedier og det som er ment å gjelde publikasjoner utgitt av våre medlemmer. Selv om vi er utålmodige etter å se at det settes i kraft, er det likevel fortsatt viktigere for oss at det blir et regelverk som er framtidsrettet og robust.

For eventuelle spørgsmål kan undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen

Per Brikt Olsen
Adm. Dir. Fagpressen

Vedlegg:

Brev fra MBL og Fagpressen til Skattedirektoratet datert 5. september 2018

(Se under)

Skattedirektoratet
Rettsavdelingen, avgift
Postboks 9200 Grønland
0134 Oslo

Kopi:
Finansdepartementet v/Skattelovavdelingen
Kulturdepartementet v/Medieavdelingen

Oslo, 5.september 2018

MERVERDIAVGIFTSFRITAKET FOR ELEKTRONISKE NYHETSTJENESTER OG TIDSSKRIFTER

1. Bakgrunn

Fagpressen og MBL er Norges to største utgiverorganisasjoner og representerer rundt 500 norske nyhets- og aktualitetsmedier, som til sammen dekker alle samfunnsområder. Vår felles hovedoppgave er å verne om mediernes redaksjonelle uavhengighet, være en garantist for ytrings- og pressefrihet, samt sikre innsikt og dybde i samfunnsdebatten.

Vi henvender oss med dette til Skattedirektoratet fordi vi er gjort kjent med at direktoratet er anmodet av Finansdepartementet om å se på utformingen av et fritak for merverdiavgift på tidsskrifter som utgis digitalt. Vi ønsker i den forbindelse å gi noen innspill som vi vurderer som helt nødvendige. De er basert på vår innsikt i bransjen og vårt ønske om et avgiftsregelverk som er tilpasset dagens medievirkelighet, og som i tilstrekkelig grad også er fremtidsrettet.

Kopi av dette brevet sendes samtidig til Finansdepartementet v/Skattelovavdelingen og Kulturdepartementet v/Medieavdelingen.

2. Stortingets anmodning

Som kjent har spørsmålet om innføring av et merverdiavgiftsfritak på digital utgivelse av tidsskrifter vært oppe til vurdering i Storting og regjering i flere omganger siden det i 2016 ble innført avgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven § 6-2. Vi viser i den sammenheng til Fagpressens høringsuttalelse av 31. januar 2016 til direktoratets høringsbrev av 18. desember 2015. Vi har også vært i direkte dialog med Finansdepartementet i anledning saken, og viser bl.a. til Fagpressens møte med departementet 20. januar 2017, hvor en tilpasning av eksisterende fritak, til å inkludere tidsskrifter som utgis digitalt, ble drøftet.

Vi er ikke kjent med hvilket mandat Finansdepartementet har gitt Skattedirektoratet i anledning den vurderingen som nå skal gjøres. Bakgrunnen er imidlertid etter det vi forstår et anmodningsvedtak truffet av Stortinget 4. desember 2017:

«Stortinget ber regjeringen utrede utvidelse av merverdiavgiftsfritaket for medier til å gjelde all digital journalistikk, herunder betydningen for uavhengige journalister, og legge dette frem i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018.»

Anmodningen er i all hovedsak den samme som et vedtak truffet av Stortinget i forkant av revidert nasjonalbudsjett for 2017. Et avgiftsfritak for digitale tidsskrift ble da avvist av Finansdepartementet og regjeringen under henvisning til antatte problemer knyttet til avgrensninger av fritaket, økte administrative kostnader, at et fritak er i strid med systemet, og at det var fare for økt press på nye fritak samt provenytnap.

Etter et nytt anmodningsvedtak fra Stortinget i desember 2017 kom derimot Finansdepartementet i Prop. 86 LS (2017-2018), Endringer i skatte- avgifts- og tollavgivninga, til følgende:

«Eit fritak frå meirverdiavgift for alle elektroniske tidsskrift knytt til definisjonen av trykte tidsskrift vil truleg innebere ei betydeleg utviding av fritaket. Fritaket vil gje nye avgrensingar som aukar dei administrative kostnadane for dei næringsdrivande og for Skatteetaten. Omsynet til lik behandling av trykte og elektroniske tidsskrift talar likevel for å innføre eit fritak for elektroniske tidsskrift der tidsskriftet allereie finst på papir. Eit fritak avgrensa til elektroniske parallellutgåver av trykte tidsskrift, det vil seie at det er eit tilsvarende trykt tidsskrift omfatta av fritaket, vil óg kunne medføre vanskelege avgrensingar, men vil truleg vere mogleg å handtera avgiftsteknisk både for Skatteetaten og tidsskriftsbransjen. Regjeringa tek difor sikte på å innføre fritak for meirverdiavgift slik at trykte tidsskrift som er friteke for meirverdiavgift òg kan gjes ut i elektronisk form med fritak for meirverdiavgift. Utforminga av eit fritak må greiast ut nærare.»

Sett fra vårt ståsted er det prisverdig at Finansdepartementet og regjeringen med dette sier seg enig i at det bør åpnes for avgiftsfritak også for nisjemedier som distribueres digitalt.

Det synes samtidig å være en manglende samstemthet mellom Stortingets anmodning og det svar regjeringen her gir. En tilnærming hvor det kun er pdf-utgaven av et (allerede) trykket tidsskrift som fritas, møter åpenbart ikke det som er etterspurt, verken av Stortinget eller av bransjen. Det representerer snarere et skritt tilbake ved at det tvinger utgivere til å holde fast på papirformatet og å benytte seg av distribusjonsformer som er avleggs.

Det prekære behov som mediebransjen i dag har for avgiftsmessig likestilling mellom ulike typer av digital nyhetsformidling, blir med andre ord ikke møtt, dersom de rammer Finansdepartementet har satt i nevnte proposisjon, skal tas på ordet.

Vi er som nevnt ikke kjent med hvilket mandat Skattedirektoratet er gitt for sitt arbeide med denne saken, men oppfordrer til en tilnærming som er fremtidsrettet og som ikke bare fører til nye og ressurskrevende runder, politisk og i forvaltningen, før reglene kommer på plass.

3. Innspill til utvidelsen av gjeldende merverdiavgiftsfritak

Det bør fremstå som klart at kjernen i det Stortinget etterspør, og som vi er opptatt av, er at den dybdejournalistikken som ligger hos Fagpressens medlemmer, og som tradisjonelt har vært å finne i de trykte tidsskriftene, og i dag nisjemediene, blir en del av de digitale nyhetstjenestene som er fritatt for merverdiavgift.

Disse aktørene er som nyhetsformidlere en helt nødvendig og vesentlig bidragsyter i den offentlige debatten. Også redaksjonene, som i utgangspunktet formidler en større bredde av nyheter, trenger den spesialiserte og dyptgående nyhetsjournalistikken nisjemediene representerer, som grunnlag for sine nyhetstjenester.

Parallelt med dette er det viktig å innse at den digitale utviklingen tar over for de tradisjonelle, og i dag nærmest historiske, distribusjonsformene som trykket papir og postgang representerer. Å knytte et avgiftsfritak til papirutgaver gir derfor ingen mening. Dette like lite som å forskjellsbehandle dybdejournalistikken som nisjemediene representerer, og formidlingen av de såkalte breddenyhetene, avgiftsmessig.

Merverdiavgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven § 6-2 lyder i dag:

«§ 6-2. Elektroniske nyhetstjenester

(1) Omsetning av elektroniske nyhetstjenester er fritatt for merverdiavgift.

(2) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med elektroniske nyhetstjenester.»

Ordlyden i denne lovbestemmelsen dekker etter vårt syn nyheter uavhengig av om de kommer fra et større mediehus som dekker bredde eller en «smalere» leverandør, som dekker dybde.

Vi ser derfor ingen lovteknisk grunn til at et fritak for «digitale tidsskrifter» må eller bør forankres uttrykkelig i merverdiavgiftslovens § 6-3. Riktignok er ikke ordlyden i denne bestemmelsen alene til hinder for at også tidsskrift som distribueres kan komme inn under fritaket. Vi antar imidlertid på bakgrunn av fast praksis knyttet til tolkningen av bestemmelsen, at den kun gjelder tidsskrift trykket på papir, og at en eventuell utvidelse følgelig må gjennom en lovendringsprosess med høring osv.

Det skillet som tradisjonelt har vært mellom tidsskrifter og aviser, viskes i praksis mer og mer ut gjennom digitaliseringen. En opprettholdelse av dette skillet i avgiftsmessig sammenheng blir derfor også både kunstig og ikke minst, svært upraktisk. Etter vårt syn hører derfor en innlemming av den dybdejournalistikken som den tidligere tidsskriftsbransjen representerer, naturlig med i omtalen og reguleringen av elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven § 6-2.

Fordi bestemmelsens ordlyd er så vidt vid kreves kun en tilpasning av tilhørende forskriftsbestemmelser (FMVA). FMVA § 6-2-1 lyder i dag:

«§ 6-2-1. Elektroniske nyhetstjenester

Med elektroniske nyhetstjenester menes elektroniske tjenester som:

- a) i hovedsak inneholder en bred dekning av nyhets- og aktualitetsstoff*
- b) er rettet mot allmennheten*
- c) har en ansvarlig redaktør*
- d) publiseres ukentlig eller oftere.»*

Utfordringen for nisjemediene er først og fremst kravet til bredde i bokstav a) slik det er lagt til grunn at det skal fortolkes i brev (Fellesskriv) av 26. februar 2016 fra Skattedirektoratet til skattekontorene. Av Fellesskrivet fremgår at nyhetstjenester som stort sett omhandler saker fra bare en sektor eller er rettet mot én interesse, for eksempel kultur, religion, sport eller yrke, ikke er ment å skulle være omfattet av fritaket. Denne avgrensningen har i praksis vært forstått som en ekskludering av det som har vært utgivelsen av tradisjonelt sett tidsskrifter, bare i digital form, fra fritaket.

Samme forskriftsbestemmelse bokstav b), kravet om at stoffet er rettet mot allmennheten, kan i utgangspunktet reise tilsvarende avgrensings spørsmål. Vi mener imidlertid at det

primært må gå på at stoffet er av allmenn interesse, det vil si at det omhandler dagsaktuelle eller historiske hendelser som i utgangspunktet gjelder alle, eller samfunnet som helhet, og/eller at stoffet gjøres tilgjengelig for allmennheten ved at hvem som helst som et utgangspunkt kan be om tilgang og lese det.

Etter vårt syn bør følgelig forskriftsbestemmelsen tilpasses og endres. Vårt forslag er (endringer markert med rødt):

«§ 6-2-1. Elektroniske nyhetstjenester

Med elektroniske nyhetstjenester menes elektroniske tjenester som:

- a) *i hovedsak inneholder bred **eller dyptgående** dekning av nyhets- og aktualitetsstoff*
- b) *er **av allmenn interesse***
- c) *har en ansvarlig redaktør*
- d) *publiseres ukentlig eller oftere.»*

Vi mener at begrepet «dyptgående» fanger opp essensen og innholdet i dagens nisjemedier og det som tradisjonelt har vært kategorisert som tidsskrifter. Begrepet eliminerer også distribusjon av mer overflatisk stoff samt stoff som ikke egentlig har et redaksjonelt innhold.

Av hensyn til myndighetenes behov for en avgrensning av fritaket, samt kontroll, mener vi at en slik løsning også er bedre enn at kravet til bredde tas ut av forskriftsbestemmelsen, uten andre endringer og/eller tilføyelser.

Det er vår oppfatning at en endring av forskriften som foreslått er gjennomførbart, både under hensyntagen til det lovtekniske, og en eventuell ESA-avklaring. Vi kan ikke se at de nye kriteriene byr på større utfordringer enn det som allerede ligger i bestemmelsen. Det at en bestemmelse krever et visst skjønn av den som anvender loven, det være seg den skattepliktige, forvaltningen, eller domstolene, kan uansett ikke være til hinder for at en bestemmelse vedtas.

At tilpasningen kun krever en endring på forskriftsnivå er også en åpenbar fordel, da endringen dermed ikke gjør høring påkrevet. Tilsvarende mener vi at en notifikasjon hos ESA ikke nødvendigvis må gjennomføres, og om den må, at den vil være betydelig enklere enn ved en (ny) lovendring. Slik vi forstår det er det ingen føringer, hverken i den konkrete rettslige vurderingen, eller i de rettskildene ESA baserte sin vurdering på, i relasjon til innføringen av fritaket i § 6-2, om at vilkåret om bredde var av betydning for godkjenningen. Følgelig burde heller ikke et alternativt vilkår, som går på dybde, by på problemer.

Av bestemmelsen skal det det fortsatt fremgå at det er et krav om at man har en ansvarlig redaktør. I det ligger, som for dagens fritak, at det har det innhold som bransjen tradisjonelt har lagt til grunn. Selv om Skattedirektoratet i sitt brev av 26. februar 2016 uttaler at de ikke finner det ønskelig å knytte kravet til ansvarlig redaktør opp mot særnorske reguleringer, mener vi at det vil være retningsgivende at virksomheten, særlig hvor man ikke har andre holdepunkter, følger redaktørplakaten og er underlagt PFU.

Videre fastholdes kravet om ukentlig eller oftere publisering. Dette vil stimulere til en digital utvikling blant våre medlemmer som er sterkt ønskelig.

4. Oppsummering

Oppsummert ber vi på det sterkeste Skattedirektoratet om å ta våre innspill med i det arbeidet som nå gjøres. Vi har de siste par årene jobbet intenst med problemstillingen og mener at den løsningen som vi foreslår om å innlemme det som tradisjonelt har vært sett på som tidsskrifter, inn under avgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven § 6-2, er den beste og holdbar på alle måter. Vi håper med dette å unngå nye og unødige runder, før et regelverk er på plass som er treffende og fremtidsrettet for en samlet mediebransje.

Dersom ønskelig møter vi dere gjerne for å diskutere forslaget nærmere. Om det er aktuelt eller om dere har spørsmål til saken, kan en av de to undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Randi Øgrey".

Randi Øgrey
Adm. dir. MBL

Per Brikt Olsen (sign)
Adm. dir. Fagpressen